

Lakiosasto

03.06.2003

Työeläkelaitoksille

**ASETUKSEN (ETY) N:O 1408/71 JA ASETUKSEN (ETY) N:O 574/72
SOVELTAMISEN LAAJENTAMINEN KOLMANSIEN MAIDEN KANSALAIISIIN****NEUVOSTON ASETUS (EY) N:O 859/2003**1
YLEISTÄ

"Neuvoston asetus asetuksen (ETY) N:o 1408/71 ja asetuksen (ETY) N:o 574/72 muuttamisesta soveltamisalan laajentamiseksi koskemaan kolmansien maiden kansalaisia, joita kyseiset säännökset eivät jo koske yksinomaan heidän kansalaisuutensa vuoksi", tuli voimaan 1.6.2003.

Ennen uuden asetuksen voimaantuloa EU:n sosiaaliturva-asetuksia 1408/71 ja 574/72 on sovellettu EU- ja ETA -maiden kansalaisiin, näissä maissa asuviin pakolaisiin ja valtiottomiin ja 1.6.2002 lukien Sveitsin kansalaisiin. Asetuksen n:o 859/2003 voimaantulosta lukien myös muiden kuin edellä mainittujen maiden kansalaisten (ns. kolmansien maiden kansalaiset) sosiaaliturva EU -maissa määräytyy samojen säännösten mukaan edellyttäen, että he asuvat laillisesti EU -alueella. Näin ollen heihin sovelletaan mm. yleiskirjeiden A 48/96 ja A 20/95 ohjeistuksia.

Asetuksen voimaantulon johdosta Suomen solmimat sosiaaliturvasopimukset EU -maiden kanssa menettävät suurelta osin merkityksensä, sillä niitä on sovellettu lähinnä kolmansien maiden kansalaisiin ja heidän perheenjäseniinsä ja edunsaajiinsa.

Uutta asetusta ei kuitenkaan sovelleta ETA -maihin (Norja, Islanti ja Liechtenstein) eikä EU -maahan Tanskaan. Myös Sveitsi on asetuksen ulkopuolella. Tämä merkitsee sitä, että pohjoismainen sopimus sääntelee edelleen kolmansien maiden kansalaisten sosiaaliturvaa, kun kysymyksessä on Norja, Islanti tai Tanska.

Koska Suomen solmimia sosiaaliturvasopimuksia on mukautettu jo aiemmin EU -säännöksiin, uusi asetus ei tuo juurikaan muutoksia Suomen työeläkkeitä ja sovellettavaa lainsäädäntöä koskeviin menettelyihin.

Lakiosasto

03.06.2003

Tässä yleiskirjeessä kerrotaan uuden asetuksen vaikutuksista Euroopassa asuvien kolmansien maiden kansalaisten eläke- ja vakuuttamisasioihin. Asetus n:o 859/2003 on yleiskirjeen liitteenä. Se on julkaistu 20.5.2003 Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä n:o L 124.

2

ASETUksen 1408/71 HENKILÖPIIRI

Asetusten 1408/71 ja 574/72 säännöksiä (EU –säännökset) on sovellettu EU/ETA -maiden kansalaisiin ja 1.6.2002 lukien Sveitsin kansalaisiin sekä näissä maissa asuviin pakolaisiin ja valtiottomiin, jotka palkattuina työntekijöinä tai itsenäisinä ammatinharjoittajina kuuluvat tai ovat kuuluneet yhden tai useamman EU/ETA –maan tai Sveitsin lainsäädännön piiriin.

Jos työntekijä tai yrittäjä on EU/ETA –maiden tai Sveitsin kansalainen taikka edellä tarkoitettu pakolainen tai valtioton, asetukset ovat jo aiemmin koskeneet myös hänen perheenjäseniään ja edunsaajiaan näiden kansalaisuudesta riippumatta sikäli kuin on kysymys esimerkiksi perhe-eläkkeistä ja lapsilisistä.

Jos työntekijänä tai yrittäjänä toiminut edunjättäjä ei ole EU/ETA-maiden tai Sveitsin kansalainen, pakolainen tai valtioton, esim. perhe-eläkkeitä koskevat EU –säännökset ovat voineet tulla sovellettaviksi, jos edunsaaja on edellä mainittujen maiden kansalainen.

Uuden asetuksen myötä EU –säännöksiä sovelletaan myös edellä mainittujen maiden ulkopuolisten maiden, ns. kolmansien maiden, kansalaisiin, heidän perheenjäseniinsä ja edunsaajiinsa. Edellytyksenä kuitenkin on, että nämä asuvat laillisesti EU:n alueella.

2.1

Kolmansien maiden kansalaisille asetetut edellytykset

EU -säännöksiä sovelletaan uuden asetuksen nojalla vain siinä tapauksessa, että kolmansien maiden kansalaisilla on "laillinen asuinpaikka jäsenvaltiossa ja että he ovat tilanteessa, jossa kaikki osatekijät eivät rajoitu yhden jäsenvaltion sisälle". Laillisella asumisella tarkoitetaan mm. sitä, että heillä on maassa tilapäinen tai pysyvä oleskeluoikeus.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että asetusten 1408/71 ja 574/72 säännöksiä sovelletaan silloin, kun kolmannen valtion kansalainen kuuluu tai on kuulunut palkattuna työntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana jonkin jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmään ja hän liikkuu EU –maiden välillä.

Lakiosasto

03.06.2003

Uuden asetuksen johdanto-osassa on mainittu, että EU –asetusten soveltaminen kolmansien maiden kansalaisiin ei kuitenkaan anna oikeutta maahantuloon, oleskeluun, asumiseen tai työmarkkinoille pääsyyn jäsenvaltiossa.

3

MAAT, JOIHIN UUTTA ASETUSTA SOVELLETAAN

Asetusta sovelletaan kaikkiin EU –maihin paitsi Tanskaan. Sitä ei sovelleta ETA –maihin eli Norjaan, Islantiin eikä Liechtensteiniin eikä myöskään Sveitsiin.

Kuitenkin pohjoismaisen sopimuksen kautta kolmansien maiden kansalaisiin ja heidän perheenjäseniinsä ja edunsaajiinsa on sovellettu EU:n sosiaaliturva-asetusten säännöksiä kaikissa Pohjoismaissa.

Pohjoismaista sopimusta ollaan muuttamassa ottaen huomioon kolmansien maiden kansalaisten mukaantulo asetusten soveltamispiiriin.

Tanskan osalta sopimukseen jäisi edelleen poikkeus, jonka mukaan asetuksen 1408/71 lukua 8 (orvon etuudet) sovellettaisiin vain Pohjoismaiden kansalaisiin. Työeläkejärjestelmän kannalta tämä tarkoittaisi sitä, että orvon etuudet myönnettäisiin kansallisten sääntöjen mukaan silloin, kun kysymyksessä on Suomi-Tanska –tilanne ja kun asetuksen 1408/71 säännökset eivät sovellu.

4

SOVELLETTAVA LAINSÄÄDÄNTÖ (YLEISKIRJE A 48/96)

Asetusten 1408/71 ja 574/72 vakuuttamissäännökset voivat tulla sovellettaviksi silloin, kun kolmannen valtion kansalainen asuu laillisesti josakin jäsenvaltiossa, kuuluu sen sosiaaliturvajärjestelmään ja ”liikkuu” EU -maissa.

Kolmansien maiden kansalaisille annetaan normaalisti E 101 – 103 -todistuksia 1.6.2003 lukien. Todistuksia haetaan Eläketurvakeskuksen lomakkeella ETK 2132 (työntekijät ja virkamiehet) ja ETK 2142 (yrittäjät, itsenäiset ammatinharjoittajat). Niitä saa myös internetin kautta osoitteesta www.etk.fi.

Sosiaaliturvasopimusten toimeenpanoa varten on aiemmin sovittu, että kolmansien maiden kansalaisten ollessa kysymyksessä lomakkeisiin lisätään maakohtaiset tunnuksot (Pohjoismaat N, Saksa FIN/D ja D/FIN, Itävalta FIN/A ja A/FIN). Koska sopimuksilla ei ole työeläke- ja vakuuttamissäännösten soveltamisessa enää merkitystä, tunnuksista voidaan luopua.

Lakiosasto

03.06.2003

Norjaan, Islantiin ja Tanskaan ei sovelleta uutta asetusta, joten näiden maiden lomakkeisiin tunnukset lisätään kolmansien maiden kansalaisten tilanteissa.

Asetuksen voimaantulosäännöksissä ei ole säädetty määräaikojen laskemisesta siinä tapauksessa, että EU –työkomennus on alkanut jo ennen asetuksen voimaantuloa.

Jos kolmansien maiden kansalainen on saanut pohjoismaisen sopimuksen tai jonkin EU -maan kanssa solmitun kahdenvälisen sopimuksen perusteella sovellettavaa lainsäädäntöä koskevan todistuksen (E -todistus tai sopimustodistus), sen katsotaan olevan voimassa todistuksessa ilmoitetun määräajan. Jatkossa määräaikoja laskettaessa otetaan kuitenkin huomioon jo annettu todistus.

Jos Suomesta lähetetty työntekijä tai yrittäjä on työskennellyt ennen asetuksen voimaantuloa sellaisessa EU -maassa, jonka kanssa Suomella ei ole ollut sosiaaliturvasopimusta, mutta hän on kuulunut Suomen sosiaaliturvaan (työskentely- ja asumisperusteiseen turvaan) koko ulkomailla työskentelynsä ajan, voidaan EU –säännösten mukaiset todistukset antaa hakemuksesta uuden asetuksen voimaantulopäivästä lukien. Tällöin määräajat lasketaan voimaantulopäivästä.

Esimerkki: Suomessa laillisesti asuva venäläinen on lähetetty ennen uuden asetuksen voimaantuloa työskentelemään Ranskaan, jonka kanssa Suomella ei ole ollut sosiaaliturvasopimusta. Hän on kuulunut koko ”työkomennuksen” ajan suomalaiseen sosiaaliturvaan. Hänelle voidaan hakemuksesta antaa lähetetyn työntekijän todistus E 101, eikä edeltävää komennusaikaa oteta huomioon vuoden määräaikaa laskettaessa.

5

TYÖELÄKKEEN MÄÄRÄYTYMINEN (YLEISKIRJEET A 48/96 JA A 20/95)

Suomen työeläke määräytyy ja se lasketaan EU –säännösten mukaisesti, jos henkilö on tai on ollut työnsä perusteella vakuutettuna kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa (asetuksen 1408/71 osaston III luvut 1 – 5 ja liite VI). EU -eläkehakemusvaiheessa ei tarvitse tutkia enää henkilön laillista asumista EU –alueella, jos hän on tai on ollut työeläkevakuutettuna Suomessa.

Lomakkeissa ei tarvita enää maakohtaisia tunnuksia (Pohjoismaat N, Saksa FIN/D ja D/FIN, Itävalta FIN/A ja A/FIN), jotka ovat aiemmin olleet käytössä, kun kyse on ollut kolmansien maiden kansalaisista. Koska Norjaan, Islantiin ja Tanskaan ei sovelleta uutta asetusta, näiden maiden lomakkeisiin tunnukset edelleen lisätään.

Lakiosasto

03.06.2003

5.1

Ositussääntö ja tulevan ajan pro rata –eläke

Sosiaaliturvasopimukset jäävät vielä sovellettaviksi kolmansien maiden kansalaisiin joiltain osin.

Suomen työeläkkeiden tulevan ajan ositussääntö, joka on pohjoismaisessa sosiaaliturvasopimuksessa (yleiskirje A 19/94), Saksan sopimuksessa (yleiskirje A 22/98) ja Luxemburgin sopimuksessa (yleiskirje A 11/2002), jää edelleen sovellettavaksi kaikkiin ko. maissa työskennelleisiin. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että päällekkäisyys voidaan sopimusten nojalla poistaa tilanteissa, joissa oikeus tulevan ajan sisältävään eläkkeeseen on kahdesta tai useammasta sopimusmaasta.

EU –säännöksiä noudatettaessa myös kolmansien maiden kansalaisten vapaakirjaeläkkeeseen voidaan liittää tuleva aika, jos hakija on tullut työkyvyttömäksi työskennellessään toisessa EU-maassa, vaikka oikeutta Suomen kansallisen lainsäädännön mukaan ei enää ole. Jos tulevan ajan oikeus näin syntyy, eläke lasketaan siten, että tulevaa aikaa lisätään todelliseen työskentelyaikaan perustuvaan vapaakirjaan Suomen ja ao. maan yhteenlaskettujen kausien suhteessa (tulevan ajan pro rata –eläke).

6

SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET

Asetus tuli voimaan 1.6.2003.

Oikeutta eläkkeeseen tämän asetuksen perusteella ei synny voimaantuloa edeltävältä ajalta (2.1 artikla).

Määrättäessä eläkettä tämän asetuksen mukaan myös ennen voimaantuloa täyttyneet vakuutuskaudet EU -jäsenmaissa otetaan huomioon (2.2 artikla).

Tulevan ajan viiden vuoden Suomessa asumista koskeva vaatimus sekä osa-aika- ja työttömyyseläkkeen saamiseksi edellytetty 5/15 tai 5/20 vuoden työskentelyedellytys voi täytyä muiden jäsenmaiden kausien avulla.

Esimerkki: Portugalissa työskennellyt Venäjän kansalainen voi saada hyväkseen vakuutuskaudet Portugalissa nykyistä tulevan ajan viiden vuoden asumisaikaedellytystä varten. Suomen ja Portugalin välillä ei ole ollut kahdenvälistä sosiaaliturvasopimusta, joten kausia Portugalissa ei ole aiemmin voitu ottaa huomioon.

Asetusta sovelletaan myös ennen sen voimaantuloa sattuneisiin eläketapahtumiin (2.3 artikla).

Lakiosasto

03.06.2003

Etuus, jota ei ole myönnetty tai jonka maksaminen on keskeytetty henkilön kansalaisuuden tai asuinpaikan vuoksi, voidaan myöntää tai palauttaa hakemuksesta, jollei henkilö ole saanut aikaisemmin kertakorvausta (2.4 artikla).

Muilta osin eläkkeen määräytymisessä sovelletaan asetusten 1408/71 ja 574/72 siirtymäsäännöksiä (yleiskirje A 48/96).

6.1

Etuuksien tarkistaminen ja maksaminen

Etuudet, joista on päätetty ennen asetuksen voimaantuloa, voidaan hakemuksesta tarkistaa asetuksen mukaisiksi. Asetus ei siis velvoita työeläkelaitoksia tarkistamaan eläkkeitä omasta aloitteestaan.

Jos tarkistuspyyntö tehdään kahden vuoden kuluessa asetuksen voimaantulosta, tarkistettu eläke maksetaan voimaantulopäivästä. Jos pyyntö tehdään myöhemmin, tarkistettu eläke maksetaan pyynnön viireilletuloa seuraavan kuukauden alusta.

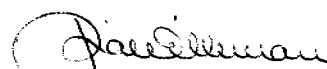
Tällä voi olla merkitystä esim. silloin, kun kolmannen maan kansalainen asuu jäsenmaassa, jonka kanssa Suomella ei ole ollut sosiaaliturvasopimusta, joka sisältää vakuutuskausien hyväksi lukemisen eläkeoikeutta varten. Toisaalta EU -asetusten 1408/71 ja 574/72 soveltaminen voi johtaa siihen, että tulevan ajan oikeus syntyy myös työskenneltäessä jäsenmaassa, jonka kanssa Suomella ei ole ollut sosiaaliturvasopimusta.

Etuudet maksetaan jäsenvaltioiden alueelle myös kolmansien maiden kansalaisille. Suomen työeläke maksetaan 1.1.2003 voimaan tulleen lainmuutoksen perusteella kaikkialle riippumatta henkilön kansalaisuudesta tai asuinpaikasta. Näin ollen tällä asetuksen määräyksellä ei ole enää käytännön merkitystä.

ELÄKETURVAKESKUS

Helena Tapio

Pia Wilkman

Lakiosasto

03.06.2003

7

SOSIAALITURVASOPIMUSTEN MERKITYS 1.6.2003

Työeläkkeet/vakuuttamissäännöt

SOPIMUS	EI MERKITYSTÄ	ON MERKITYS
POHJOISMAINEN SOPIMUS		mannerjalustatyön vakuuttaminen
Ruotsi		tulevan ajan ositussääntö/ vain perhe-eläkkeet
Norja		kolmansien maiden kansalaisille* tulevan ajan ositussääntö
Tanska		kolmansien maiden kansalaisille*
Islanti		kolmansien maiden kansalaisille*
ISO-BRITANNIA	EI	
ESPANJA	EI	
ITÄVALTA	EI	
KREIKKA	EI	
LUXEMBURG		tulevan ajan ositussääntö
SAKSA		tulevan ajan ositussääntö
EU –SVEITSI –SOPIMUS (Sveitsi)		EU:n ja Sveitsin kansalaisille kolmansien maiden kansalaisille*, joissakin tilanteissa lainvalintasään- nöt voivat tulla sovellettaviksi)

*Kolmansien maiden kansalainen = muu kuin EU/ETA –maiden tai Sveitsin kansalainen

I

(Säädökset, jotka on julkaistava)

NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 859/2003,

annettu 14 päivänä toukokuuta 2003,

asetuksen (ETY) N:o 1408/71 ja asetuksen (ETY) N:o 574/72 muuttamisesta soveltamisalan laajentamiseksi koskemaan kolmansien maiden kansalaisia, joita kyseiset säännökset eivät jo koske yksinomaan heidän kansalaisuutensa vuoksi

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 63 artiklan 4 luetelmakohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ⁽²⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Eurooppa-neuvosto julisti ylimääräisessä kokouksessaan Tampereella 15 ja 16 päivänä lokakuuta 1999, että Euroopan unionin on turvattava oikeudenmukainen kohtelu kolmansien maiden kansalaisille, jotka oleskelevat laillisesti unionin jäsenvaltioiden alueella, tarjottava heille unionin kansalaisten oikeuksiin ja velvollisuuksiin verrattavat oikeudet ja velvollisuudet, edistettävä syrjimättömyyttä talous-, yhteiskunta- ja kulttuurielämässä sekä lähennettävä heidän oikeudellista asemaansa jäsenvaltioiden kansalaisten oikeudelliseen asemaan.
- (2) Euroopan parlamentti vaatii 27 päivänä lokakuuta 1999 antamassaan päätöslauselmassa ⁽³⁾ viipymättä toteuttamaan lupaukset, joilla jäsenvaltioiden alueella laillisesti oleskeleville kolmansien maiden kansalaisille taataan oikeudenmukainen kohtelu, ja määrittelemään heille sellaisen oikeudellisen aseman, johon kuuluvat Euroopan unionin kansalaisten oikeuksiin mahdollisimman hyvin verrattavissa olevat oikeudet.
- (3) Euroopan talous- ja sosiaalikomitea on kehottanut toteuttamaan yhdenmukaisen kohtelun sosiaalialalla yhteisön kansalaisten ja kolmansien maiden kansalaisten välillä erityisesti 26 päivänä syyskuuta 1991 antamassaan lausunnossa kolmansista maista kotoisin olevien siirtotyöläisten asemasta ⁽⁴⁾.
- (4) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan 2 kohdassa määrätään, että unioni pitää arvossa yhteisön oikeuden yleisinä periaatteina perusoikeuksia, sellaisina kuin ne taataan ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä, Roomassa 4 päivänä marras-

kuuta 1950 allekirjoitetussa Euroopan yleissopimuksessa ja sellaisina kuin ne ilmenevät jäsenvaltioiden yhteisessä valtiosääntöperinteessä.

- (5) Tässä asetuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet, erityisesti 34 artiklan 2 kohdan pyrkimykset.
- (6) Korkeatasoinen sosiaalinen suojele sekä elintason ja elämän laadun kohottaminen jäsenvaltioissa ovat yhteisön tavoitteita.
- (7) Kolmansien maiden kansalaisten sosiaalisen suojelun ehtojen ja etenkin heihin sovellettavan sosiaaliturvajärjestelmän osalta neuvosto (työllisyys ja sosiaalipolitiikka) katsoi 3 päivänä joulukuuta 2001 antamissaan päätelmissä, että kolmansien maiden kansalaisiin ulotettavan yhteensovittamisen on taattava heille sellainen oikeudellinen asema, johon kuuluvat EU:n kansalaisten oikeuksiin mahdollisimman hyvin verrattavissa olevat oikeudet.
- (8) Sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 1408/71 ⁽⁵⁾, joka on eri jäsenvaltioiden sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisen perusta, sekä asetuksen (ETY) N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä 21 päivänä maaliskuuta 1972 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 574/72 ⁽⁶⁾ koskevat nykyisin vain tiettyjä kolmansien maiden kansalaisia. Niiden säännösten määrä ja kirjavuus, joiden avulla yritetään ratkaista jäsenvaltioiden sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta aiheutuvia ongelmia, joihin kolmansien maiden kansalaiset voivat törmätä samoissa tilanteissa kuin yhteisön kansalaiset, ovat oikeudellisen ja hallinnollisen monimutkaisuuden taustalla. Ne aiheuttavat merkittäviä hankaluuksia asianomaisille henkilöille, heidän työnantajilleen ja jäsenvaltioiden toimivaltaisille sosiaaliturvaviranomaisille.

⁽¹⁾ EYVL C 126 E, 28.5.2002, s. 388.⁽²⁾ Lausunto annettu 21. marraskuuta 2002 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).⁽³⁾ EYVL C 154, 5.6.2000, s. 63.⁽⁴⁾ EYVL C 339, 31.12.1991, s. 82.⁽⁵⁾ EYVL L 149, 5.7.1971, s. 2, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1386/2001 (EYVL L 187, 10.7.2001, s. 1).⁽⁶⁾ EYVL L 74, 27.3.1972, s. 1, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission asetuksella (EY) N:o 410/2002 (EYVL L 62, 5.3.2002, s. 17).

- (9) Asetuksen (ETY) N:o 1408/71 ja asetuksen (ETY) N:o 574/72 yhteensovittamissäännöt on näin ollen syytä ulottaa koskemaan yhteisössä laillisesti oleskelevia kolmansien maiden kansalaisia, joita kyseisten asetusten säännökset eivät nykyisin koske heidän kansalaisuutensa vuoksi ja jotka täyttävät muut näiden asetusten ehdot; tämä on erityisen tärkeää Euroopan unionin tulevan laajentumisen johdosta.
- (10) Asetuksen (ETY) N:o 1408/71 ja asetuksen (ETY) N:o 574/72 soveltaminen näihin henkilöihin ei anna asianomaisille mitään oikeutta maahantuloon, oleskeluun, asumiseen tai pääsyyn työmarkkinoille jäsenvaltiossa.
- (11) Asetuksen (ETY) N:o 1408/71 ja asetuksen (ETY) N:o 574/72 säännöksiä voidaan soveltaa tämän asetuksen nojalla vain siinä tapauksessa, että asianomaisella henkilöllä on ennestään laillinen asuinpaikka jonkin jäsenvaltion alueella. Asuinpaikan laillisuus on siis ennakkoehtona näiden säännösten soveltamiselle.
- (12) Asetuksen (ETY) N:o 1408/71 ja asetuksen (ETY) N:o 574/72 säännöksiä ei sovelleta tilanteessa, jossa kaikki osatekijät rajoittuvat yhden jäsenvaltion sisälle. Tämä koskee erityisesti tapauksia, joissa kolmannen maan kansalaisen tilanne liittyy ainoastaan kolmanteen maahan ja yhteen ainoaan jäsenvaltioon.
- (13) Edellytyksenä sille, että asetuksen (ETY) N:o 1408/71 69 artiklan mukainen oikeus työttömyysetuuksiin säilyy, on, että asianomainen henkilö ilmoittautuu työnhakijaksi jokaisen sellaisen jäsenvaltion työvoimaviranomaisille, johon hän siirtyy. Näitä säännöksiä voidaan tällöin soveltaa kolmannen maan kansalaiseen vain, jos hänellä, ottaen aiheellisissa tapauksissa huomioon hänen oleskelulupansa, on oikeus ilmoittautua työnhakijaksi sen jäsenvaltion työvoimaviranomaisille, johon hän siirtyy, ja tehdä kyseisessä jäsenvaltiossa laillista ansiotyötä.
- (14) On aiheellista antaa siirtymäsäännöksiä, joiden tarkoituksena on suojata tässä asetuksessa tarkoitettuja henkilöitä ja estää heitä menettämästä oikeuksiaan asetuksen voimaantulon johdosta.
- (15) Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on tarpeen ja aiheellista, että kansallisten sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamissääntöjen soveltamisalan laajentaminen toteutetaan velvoittavalla yhteisön säädöksellä, jota sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa, jotka ovat osallistuneet tämän asetuksen antamiseen.
- (16) Tämä asetus ei vaikuta niihin oikeuksiin ja velvoitteisiin, jotka johtuvat kolmansien maiden kanssa tehdyistä kansainvälisistä sopimuksista, joissa yhteisö on osapuolena ja joissa määrätään sosiaaliturvaan kuuluvista etuuksista.
- (17) Koska jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla toteuttaa suunnitellun toiminnan tavoitteita, vaan ne voidaan toiminnan laajuuden takia toteuttaa paremmin yhteisön tasolla, yhteisö voi ryhtyä toimiin perustamissopimuksen 5 artiklassa määrätyn toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti, sellaisena kuin se esitetään kyseisessä artiklassa, tällä säädöksellä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (18) Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemaa koskevan, Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn pöytäkirjan 3 artiklan mukaisesti Irlanti ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat 19 ja 23 päivänä huhtikuuta 2002 päivätyillä kirjeillä ilmoittaneet haluavansa osallistua tämän asetuksen antamiseen ja soveltamiseen.
- (19) Tanskan asemaa koskevan, Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän asetuksen antamiseen eikä asetus siten sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Jollei tämän asetuksen liitteen säännöksistä muuta johdu, asetuksen (ETY) N:o 1408/71 ja asetuksen (ETY) N:o 574/72 säännöksiä sovelletaan kolmansien maiden kansalaisiin, joita kyseiset säännökset eivät jo koske yksinomaan heidän kansalaisuutensa vuoksi, sekä heidän perheenjäseniinsä ja edunsaajiinsa edellyttäen, että heillä on laillinen asuinpaikka jäsenvaltiossa ja että he ovat tilanteessa, jossa kaikki osatekijät eivät rajoitu yhden jäsenvaltion sisälle.

2 artikla

- Tällä asetuksella ei anneta mitään oikeuksia ajalle ennen 1 päivää kesäkuuta 2003.
- Vakuutuskaudet ja tarvittaessa ennen 1 päivää kesäkuuta 2003 jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti täyttyneet asumiskaudet ja kaudet, jolloin henkilö on työskennellyt palkattuna työntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana, otetaan huomioon määritettäessä tämän asetuksen säännösten mukaisesti saatavia oikeuksia.
- Jollei 1 kohdan säännöksistä muuta johdu, oikeus saavutetaan tämän asetuksen mukaan, vaikka vakuutustapahtuma on sattunut ennen 1 päivää kesäkuuta 2003.
- Etuus, jota ei ole myönnetty tai jonka maksaminen on keskeytetty asianomaisen henkilön kansalaisuuden tai asuinpaikan vuoksi, myönnetään tai palautetaan 1 päivästä kesäkuuta 2003 lukien asianomaisen hakemuksesta, jolleivät aikaisemmat oikeudet ole johtaneet kertakorvauksen maksamiseen.

5. Sellaisten henkilöiden oikeudet, joille on myönnetty eläke ennen 1 päivää kesäkuuta 2003, voidaan tarkistaa heidän hakemuksestaan tämän asetuksen säännösten mukaisesti.

6. Jos 4 tai 5 kohdassa tarkoitettu hakemus jätetään kahden vuoden kuluessa 1 päivästä kesäkuuta 2003 lukien, tämän asetuksen mukaisesti saavutetut oikeudet ovat voimassa kyseisestä päivämäärästä alkaen, eikä minkään jäsenvaltion oikeuksien menettämistä tai lakkaamista koskevaa lainsäädäntöä voida soveltaa asianomaiseen henkilöön.

7. Jos 4 tai 5 kohdassa tarkoitettu hakemus jätetään 6 kohdassa tarkoitetun määräajan päättymisen jälkeen, oikeudet, joita ei ole menetetty tai jotka eivät ole vanhentuneet, ovat voimassa hakemuksen päivämäärästä alkaen, jollei jäsenvaltioiden lainsäädännössä ole asiasta edullisempia säännöksiä.

3 artikla

Tämä asetus tulee voimaan sitä kuukautta seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona se julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti.

Tehty Brysselissä 14 päivänä toukokuuta 2003.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

A.-A. TSOCHATZOPOULOS

LIIITE

EDELLÄ 1 ARTIKLASSA TARKOITETUT SÄÄNNÖKSET

I SAKSA

Perhe-etuuksien osalta tätä asetusta sovelletaan ainoastaan kolmansien maiden niihin kansalaisiin, joilla on Saksan lainsäädännön mukainen "Aufenthaltslaubnis"- tai "Aufenthaltsberechtigung"-oleskelulupa.

II ITÄVALTA

Perhe-etuuksien osalta tätä asetusta sovelletaan ainoastaan kolmansien maiden niihin kansalaisiin, jotka täyttävät Itävallan lainsäädännön mukaiset perhe-etuuksien pysyvään saamiseen oikeuttavat edellytykset.
